

FAKERESKEDELEM.

A szász egyetem faeladása. A napi lapok s még inkább a fakeskedelmi lapok utóbbi időben sűrűn foglalkoztak az u. n. szász egyetem erdőeladási ügyével. Miután az Erdészeti Lapokhoz is érkezett kérdezősködés ez ügyben, amely különben is közérdekű, a következő felvilágosítással szolgálhatunk t. olvasóinknak.

A szász egyetemnek, mely alatt nem valamely főiskola, hanem a szász nemzetiségű nép, a hajdani „szász nemzet“ s illetőleg ez esetben ennek egy része értendő, Szebenmegye déli részén nagy kiterjedésű erdőségekkel rendelkezik, amelyek részben a Maros vizkörnyékéhez tartoznak, tehát észak felé lejtnek, részben pedig Románia felé hajlanak (Lotru völgye).

Ez utóbbi, állítólag mintegy 15.000 (mások szerint több) k. hold őserdő faállományának megvételére, már 6 év előtt tett egy konzorcium ajánlatot, 40 éven át évi 70.000 k. összeget ígérve érte. A szász egyetem csodálatosképpen hajlandó lett volna ezt a rendkívül kedvezőtlen ajánlatot elfogadni, a földmivelésügyi miniszterium azonban a kihasználást nem engedélyezte, hanem az erdő értékesítése előtt annak pontos felmérését és becslését követelte.

Ezzel az ügy néhány évre lekerült a napirendről, mignem két év előtt végre állami közegek küldettek ki a szükséges felvételek eszközlésére. Ezek azonban munkálataikat még ma sem fejezték be, ennek dacára azonban a szász egyetem már ismét szerződést óhajt kötni, a Lotru völgyében lévő faállományának eladására nézve. Ezuttal egy ujonnan alakítandó részvénytársaság 80 félévi részletben 10 millió koronát hajlandó adni az erdő faállományaért. A 6 év előttinél jóval tetemesebb, de a fizetési módozat következtében a jelenben távolról sem 10 millió koronát képviselő ajánlat rövides elfogadásával a szász egyetem a gazdasági rövidlátás fényes bizonyítékát adta. Részünkről ma, akármily félreeső erdő-objektumról van szó, a vételárnak 40 évre való lekötését, amikor a fa ára ugyszólván évről-évre emelkedik, az erdőbirtokos részéről óriási hibának tartjuk, de még nagyobb mulasztásnak tartjuk, ha a nyilvános árverés kizárásával történik az ily nagy faüzlet megkötése ma, amidőn a fa annyira keresett

árucikk s az árverések sokszor $1\frac{1}{2}$ —2-szer akkora összeget eredményeznek, mint amennyit a birtokos attól várt.

Az érdekelt körök, s különösen a „Magyar Fakereskedők és Faiparosok Országos Egyesülete“ élénken tiltakozott az erdőnek kéz alatt történő eladása ellen s a belügyminiszter, mint a szász egyetem vagyongazdálkodási hatósága, a lapok közlése szerint oda is nyilatkozott, hogy magától értődnék tekinti, hogy az erdő értékesítése csakis nyilvános árverés útján történhetik. A földmivelésügyi miniszter pedig az említett egyesülethez intézett leiratában kijelenti, hogy ragaszkodik ahhoz, hogy az erdő eladása előtt annak értéke megállapíttassék.

Az ügy további fejleményeihez tartozik, hogy máris történtek magasabb ajánlatok az említett erdőre, és pedig igen reális czégek részéről, akik ajánlataikat a nyilvános árverés esetére is fenntartják.

KÜLÖNFÉLÉK.

Személyi hir. Ő Felsőge *Feilitzsch* Artur báró földmivelésügyi miniszternek a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Hirneves erdészek halála. A közelmúlt évben a német erdészek két jeles társukat veszítették el. Az egyik *Bose* Henrik hesseni főerdőigazgató, aki 94 éves korában hunyt el. Irodalmi téren mint az erdőjárdékön alapuló gazdaság lelkes hive tűnt ki és számos közleményben és röpiratban támadta *Pressler*, később *Iudeich*, *Lehr* és *Lorey* tanításait. Egy szintező készüléket is szerkesztett, amely erdei utak építésénél széles körben alkalmazást talált.

A másik halott *Weber* Rudolf dr. müncheni egyetemi tanár; mint tanár 1884 óta működött és az erdőrendezést, földméréstant, erdei utak építését adta elő, *Baur* halála után pedig az erdőbecsléstant is. Irodalmilag először 1874-ben működött, kiadván „Az erdő a természet háztartásában“ című füzetet. 1888-ban *Hartig* Róberttel együttesen „A bükk fája anatómiai, élettani, vegyi és erdészeti tekintetben“ című munkát adta ki. 1891-ben jelent meg erdőrendezéstana, amely különösen a növedékről szóló, a szokottnál

sokkal bővebb fejezeteiben tartalmaz számos eredeti kutatást. Fürst erdészeti lexikonában az erdőrendezésre, talajtanra és erdőbecslésre vonatkozó részeket írta meg, a Lorey-féle encyklopédiában pedig az erdőgazdaság feladatait fejtegette. Szerkesztője volt az „Allgemeiner Anzeiger für den Forstprodukten-Verkehr“ című fakeskedelmi lapnak is.

Két erdészeti tanintézet 75 éves fennállásának évfordulójáról emlékezett meg mostanában a német erdészeti irodalom. Az egyik az *eberswaldi erdészeti akadémia*, a másik az *eisenachi erdészeti tanintézet*. Mindkét intézet 1830 óta áll fenn és illő, hogy ezekről mi is megemlékezzünk.

Az *eberswaldi akadémia* fennállását ebből az alkalomból tulajdonképpen nem ünnepelték, mert a porosz állami közigazgatásban 75 éves jubileumot nem ismernek. Ennélfogva Danckelmann Bernátnak, az említett akadémia volt igazgatójának és jeles erdőgazdasági írónak szoborleleplezése alkalmából emlékeztek meg az említett akadémia 75 éves fennállásáról is. Az akadémiát tudvalevőleg a berlini egyetemből hasították ki és tették át a tanítás intenzivebb és gyakorlatibb keresztülvihetése céljából, éppen Danckelmann tanácsára és buzdítására, ki a különálló szakfőiskolák tervezésének és fentartásának buzgó híve s szószólója volt és e tekintetben vezető állást foglal el kartársai nagy részének élén.

Annál nagyobb ünneppel folyt le a veimari nagyhercegség *Eisenach* városában létező *erdészeti tanintézet* jubileuma. Az ünnepi emlékiratból, melyet ez alkalomból kiadtak, a következő érdekes adatokat közöljük.

Az intézet megalapítójaként az öreg Cotta Henrik, a híres Cotta Henriknek, az erdészet atyamesterének atyja tekinthető, ki mint a zillbachi erdők „Wildmeister“-e az őt nagy számban felkereső tudományszomjas fiatal embereket tanította ki az erdészet mesterségére (Försterlehre).

Fia, a híres Cotta Henrik, a tanítást később átvette és szerény intézetet szervezett, mely bár elsősorban a veimari nagyhercegségben az erdészeti pályára készülő egyének tanítására volt szánva, mégis szép látogatottságnak örvendett és alapja lett a későbbi tharandi akadémianak. Cotta Henrik után, később szintén hirnévre vergődött tanítványa, König Gottlob, a jeles erdőrendező állott

1830-ban az intézet élére, ki annak idején az öreg Cottánál is tanult és azután a fiatal Cotta intézetét végezte. Az intézet sokáig magánjellegű iskola maradt, melynek egyedüli tanára König volt, ki úgy a gyakorlati, mint az elméleti oktatást és amellet a nagyhercegség erdőrendezősségi teendőit is végezte. Később az intézetet a ruhla-i erdőgondnokságba, azután pedig Eisenach városába helyezték át. Itt, bár még mindig magánvállalkozás maradt az intézet, a nagyherceg részéről már jelentékeny támogatásban részesült. Az intézet célja különösen az alsóbb erdészeti szolgálatra készülő egyének kiképzése volt, miért is nagy súlyt fektettek az előző gyakorlati alkalmazásra és később a gyakorlati oktatásra. 1849-ben az intézet élére, König ajánlatára, ismét egy később nagy hírnévre szert tett szakférfiu, dr. Grebe Ágost, a nagynevű író került, ki dacára annak, hogy időközben a zürichi műegyetemre tanárnak, az eberswaldi, müncheni és tharandi akadémiákra igazgatónak hívták meg, 40 évig, tehát 1890-ig igazgatta sok sikerrel az intézetet, melynek államosítását is keresztül vitte.

1890-ben bekövetkezett halála az intézetet csaknem válságba sodorta. Látogatottsága dr. Stoetzer Herman jeles szakíró jelenlegi igazgatása alatt az intézeten kívül fekvő okoknál fogva bár megcsappant, mindazonáltal ellent állt az ekkor és már előbb is többször tett kísérletnek, hogy a jenai egyetembe beolvaszszák. Az intézetet különösen a magánszolgálatba készülő egyének látogatják és hogy az intézetet az öreg korral mutatkozó bajok nem érték, annak fényes tanubizonysága a thüringiai erdő, melynek személyzete mind ezen gyakorlati intézetből került ki.

Cserny Gy.

Uj esemeteárnyékoló készülék. (Közli *Faragó Béla* csász. és kir. udvari szállító Zalaegerszegen.) Minden nyáron, midőn a magpergetési üzem szünetel, külföldi tanulmányutra megyek, hogy hivatásszerű ismereteimet tökéletesíthessem. Az elmúlt nyáron utam egyebek között Schweizon vitt át. Meglátogattam itt dr. Stebler urat Zürichben, a schweizi világhírű állami magvizsgáló hivatal tudós főnökét, kivel erdei famagvak megvizsgálatása révén már egy évtized óta vagyok összeköttetésben.

Erdei famagvaknak nemzetközi forgalmában csakis a zürichi

állami magvizsgáló állomás leletei mérvadók. A schweiziak ezen megtisztelő bizalmat a vizsgálatok legmagasabb fokú tudományos voltának és a vizsgálatoknál tanusított legnagyobb mérvű pontosságnak köszönhetik. Az 1905. évi jelentés szerint e magvizsgáló állomás előfizetéses tagjai közé tartoznak kivétel nélkül a világ összes számottevő erdő- és mezőgazdasági magkereskedői, szám szerint 164, nemzetiség szerint magyarok, osztrákok, németek, francziák, angolok, olaszok, oroszok, svédek, hollandok, belgák, amerikaiak, sőt egy japánországi cég is.

Mindenesetre érdekes és örvendetes tény, ha egy kis állam intézménye a tökéletesség oly magas fokán áll, hogy a világ összes tényezői évente fokozódó bizalommal fordulnak hozzá.

Dr. Stebler ur volt szives dr. Engler urhoz, az ablisbergi erdészeti kísérleti állomás igazgatójához ajánlani és így alkalmam nyilott ezen tanulságos telepet láthatni.

Ha Zürichet a villamos hegyi vasuttal elhagyjuk, a pazar fényvel berendezett „Waldhaus Dolder“ szálloda és nyaraló mellett elhaladva, amely külön vadaskertet tart milliomos angol és amerikai vendégek szórakoztatására, s ahonnan örökké felejthetetlen látvány nyilik a Rigi, Pilatus és a „Berni Oberland“ hóóriásaira, gyönyörű lucz-erdőben vezető 30 percnyi gyalogolás után ér az ember az ablisbergi kísérleti telephez.

Hogy ezen telep a tudományos és gyakorlati erdészeti kísérletek mily gazdag és tanulságos tárházát képezi, annak ismertetésére szerény tollam nem vállalkozhatik, ezt szakavatottabb férfiakra kell bizonom. A telep évi jelentése egyébként nyomtatásban is megjelent és azt érdeklődőknek szivesen bocsátom rendelkezésére.

Áttérek czikkem tulajdonképpeni tárgyára: az árnyékolásra. Tudvalevőleg erdei csemeték, különösen túlevelű csemeték nevelésénél, főleg kötött agyagos talajban nagy gondot okoz a kellő módon és a csemeték olcsó árával arányban levő árnyékolás kérdése.

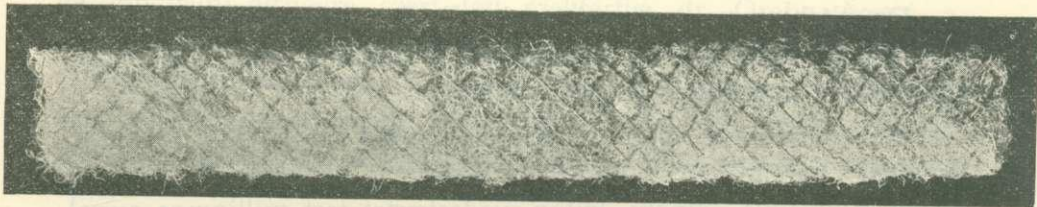
Ugy látszik, Schweizban is rendkívül nagy súlyt fektetnek ezen kérdésre, mert sehol sem láttam még az árnyékolási kísérleteknek oly bőséges és tanulságos sorozatát, mint Ablisbergen.

Legjobban bevált és nézetem szerint a legjobban alkalmazható hazai viszonyaink között is a következő:

Ablisbergen a különböző fenyőmagvakat gyeptéglákkal övezett pontosan 100 centiméter széles és 400 centiméter hosszú ágyakba vetik. A vetési soroknak egymás közötti távolsága 20 centiméter.

Ezen vetési sorokra 100 centiméter hosszú, 15—20 centiméter széles, lapos, hosszú vánkos alakú, mohával vagy fagyapottal kitömött drótszövetű vánkost helyeznek (12. kép).

A horganyzott, lágyított vassodrony vastagsága 1 milliméter, a háló bősége 30 milliméter és egy vánkos sulya fagyapottal töltve 700 gramm. Ezt a vánkost a vetésen hagyják addig, amíg a mag kikel, ezen át történik mesterséges öntözése is, ami a

12. kép. Új csemeteárnyékoló készülék.

vetést folyton nedvesen és szép üdén tartja és a kiszáradást, a talaj kicserepesedését megakadályozza.

Midőn a csemeték már annyira megerősödtek, hogy árnyékolásra egyáltalán nincsen szükség, a vánkost eltávolítják a vetéssorról és a vetéssorok közötti földszalagra teszik és állandóan ottan hagyják, azzal a célzattal és bebizonyított eredménnyel, hogy a gaz ne tudja magát felverni, és ezáltal a csemetekertek fenntartásánál oly fontos gyomlálási költség megtakaríttassék vagy a minimumra szállíttassék le.

És valóban csudálattal hallottam is, hogy mily csekély az az összeg, amelyet az ablisbergi erdészeti kísérleti telep gyomlálására fordítanak.

Az árnyékolásnak számtalan közismert előnye mellett tudvalevőleg az a nagy hátránya is van, hogy tulságos mértékben való alkalmaztatása esetén a *Fusonia parasiticum* és *Fusonia Pini* Hart, parazita gombák tönkre teszik a csemetéket — ezt azonban eddig Ablisbergen még nem tapasztalták.

A leirt árnyékoló vánkos házilag is könnyen előállítható. A horganyzott sodronyanyag bármely hazai gyárból 100 kilónként 64 korona árban beszerezhető; a fagyapot 100 kilója fuvarral együtt 19 korona, ahol azonban mohát lehet szerezni, az ép oly jó szolgálatot tesz. A sodrony szövetét én házilag állítottam elő. Egy folyóméter munkadíjjal együtt 47 fillérbe kerül és ebből 3 darab 100 centiméter hosszú és 15 centiméter széles árnyékoló vánkos került ki. A szövőmunkás díja 1 korona 20 fillér, a kerék-hajtó gyereké 60 fillér; 9 nap kellett 100 kiló sodrony megszövéséhez, amely 170 folyómétert szolgáltatott. Ezek szerint egy, árnyékoló vánkos munkadíjjal együtt 25—30 fillérbe kerül. Ilyen sodronyszövő gépek sok alakban ajánlatnak 70—100 koronáért, hazai forrásokból is beszerezhető, de aki nem akar a szövéssel vesződni, az készen is megvásárolhatja a sodronyszövetet bármely hazai gyárból.

Erdészeti faiskoláim részére 500 darab ilyen árnyékoló vánkost készíttettem és az elérendő eredményről annak idején bátorodom a magyar erdészközöniséget értesíteni.

Eddig az árnyékoláshoz len, kender, árpa, zab, napraforgó és ricinus mellett Rüll Péter eszterházai nádszövő gyárostól hozott 1 méter széles és 8 méter hosszú impregnált zsineggel összetartott nádszövetet alkalmaztunk kielégítő eredménnyel.

Védekezés a *Trametes Pini* gomba ellen. Ez a fajta a likacs-gombáknak nagyon gyakori és hazai fenyőfáink mindegyikén előfordul. Termőteste barna, fás és 50 évig is élélhet; kalapvagy polcalaku, szivós, parás-fás, tetején övekkal tarkított, érdes; színe eleinte rozsdabarna, később feketéllő, belsejében barnássárga. A fertőzés e gomba miczéliuma által olyan ágsebekben vagy a törzsön következik be, amelyeket a gyantaömlés nem borít be, tehát idősebb fákon, ahol a fiatal farétegek csupaszon maradnak a sebzés következtében.

Möller A. 842 feleletekkel kitöltött kérdőív alapján, melyeket Németország minden vidékének erdészeti közegeitől kapott, megtudta állapítani azt, hogy az erdőgazdasági szempontból jelentős előfordulása e gombának megközelítőleg egybeesik az erdei fenyőnek németországi természetes előfordulásával és hogy e gomba nyugoti és déli Németországban csupán szórványosan jelenik

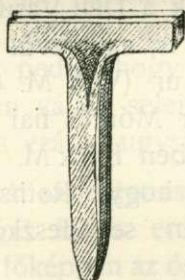
meg. Poroszországban e gombakártétel az állami erdőkben évenként átlagosan legalább 1,200.000 koronányi kárt okoz; e szám azonban alkalmasint kétakkora. Egész Németországra vonatkoztatva az évi kárösszeg az összes erdőségekben több millió koronára tehető. Valaminő határozott talajminőség befolyását e gomba előfordulása tekintetében nem lehetett megállapítani bizonyossággal. Annyi kétségtelen azonban, hogy a fák öregedésével a gombás fák százalék-aránya növekedik; 50 esztendőn aluli fákon e gombának a termőtestei nem fordulnak elő. A gomba kizárólagosan a fa keményében tenyészik, termőtestei leginkább a törzsek nyugoti oldalain, a legritkább esetekben pedig a keleti oldalaikon jelennek meg. Leginkább tömegesek e gombás fák erdőszéleken, valamint helységek közelében levő erdőkben. *Hartig* fertőzési kísérleteinek a sikerültét *Möller* a maga mesterséges fertőzési eredményeivel megerősíti. A termőtestek nagyobbodása csaknem kizárólag szeptember hónaptól kezdve januáriusig észlelhető. Csirázásra alkalmas spórák nyáron át ritkábban találkoznak, mint tél folyamán. A letört termőtestek helyén nagyon gyakran újak keletkeznek; ezt azonban könnyen meglehet gátolni, ha a törési sebhelyet *Ermisch*-féle rovarenyvvel kenjük be. A termőtestek csaknem kizárólag öreg, külsejükről nem mindenkor fölismerhető ágcsonkokon keletkeznek, amelyek annak idején a fertőzés helyeiül szolgáltak. Védekező intézkedések tekintetében első sorban gondoskodni kell, hogy a gombás fák lehetőleg mindannyian kivágattassanak és a rajtuk levő gombatermő testek megsemmisíttessenek, eltűzeltessenek. Ahol ez egyelőre nem történhetik meg, ott legalább az összes gombakalapok leszedendők és megsemmisítendők, a fák sebhelyei pedig rovarenyvvel bekenendők; megfigyelésekből tudva van, hogy körülbelül 85 százaléka a gombakalapoknak 6 méter törzsmagasságig jelennek meg. A koronák galyazására használatos kampós-rudak mellőzendők volnának. Egyáltalában kerülendő a fáknek mindenféle erőszakos megsértése, sebzése. A maguktól elhaló ágakon t. i. vagy azok sebhelyein ez a gomba nem tud megtelepedni; ellenben ott, ahol a fák sérülései, kiváltképpen az ágak letördelése, levagdálása stb. gyakori, pl. helységek közelében, ott ez a gomba szembeötlőbb mértékben van elterjedve.

Tétényi.

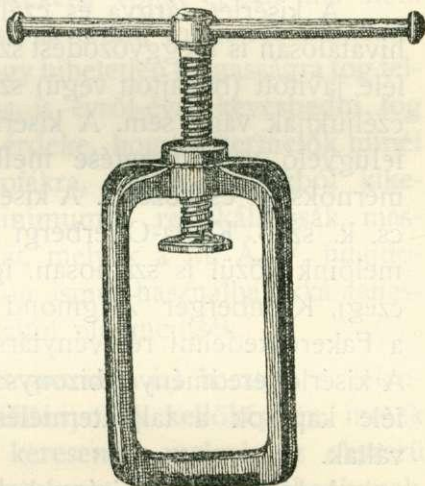
Rothschild-féle szabadalmazott kapcsok. Ily néven a *Handel J.* cég (Budapest, VI., Podmaniczky-utca 43. sz.) vaskapcsokat hoz forgalomba, amelyek az általánosan ismeretes S alakú vasakhoz hasonlóan a fa repedését hivatottak megakadályozni vagy már megrepedt és ismét összepréselt fát összefogni. Ezek a kapcsok, melyeknek alakját a 13. kép ábrázolja, hatféle nagyságban kaphatók: 1. deszkák, 2.

13. kép. Rothschild-féle kapocs.

14. kép. Beverő készülék.

15. kép. Talpfa-prés.

pallók, 3. II. rendű, 4. I. rendű talpfák, 5. gerendák és 6. rönkök megóvására. Képünk a pallók összefogására való 2. sz. kapcsot mutatja. Áruk száz darabonkint 2,20, 3, 3,60, 4, 7, és 12 korona.

A kapcsok beverése megfelelő kalapáccsal vagy az 1-50 K-ért kapható beverő készülékkel (14. kép) történik, eleinte gyengén, később, amikor a fogak már a fába nyomultak, erősebben, míg nem a kapcsok teljesen bemélyedtek a fába. Kivételt csak a 6-os számú (legnagyobb) kapcsok képeznek, melyek csupán a gombokig verendők be, hogy a rönkökből, felfürészelés előtt kihuzhatók legyenek. A beverés a repedésre merőlegesen történik

s e kapocs esetleg meg is görbithető. Igen kemény fáknál, vagy ha már megrepedt, de ismét összepréselt fák összetartásáról van szó, egy számmal erősebb kapocs alkalmazandó, esetleg két kapocs.

Gőzölendő, vagy telítendő fák részére ónozott kapcsok is készülnek. Áruk 10⁰/o-kal magasabb.

A Hercz-féle *talpfa-prés* (15. kép), amely kétféle nagyságban 50 és 70 K árban ugyanezen czégnél kapható, megrepedt választékok összehuzására szolgál. Az így összefogott és kapocscsal ellátott fa nem reped többé és vasuti czélokra is alkalmassá válik.

A Rothschild-féle kapocsokkal a magyar államvasutak igazgatósága kísérleteket végeztetett, melyekről a „Magyar Faipar“-ban a következő tudósítást olvassuk:

A kísérlet tárgya és célja az volt, hogy az illetékes körök hivatalosan is meggyőződést szerezzenek arról, vajjon a Rothschild-féle javított (behajtott végű) szabadalmazott kapcsok megfelelnek-e céljuknak vagy sem. A kísérletet Herczog főfelügyelő és Polifka felügyelő urak vezetése mellett a M. Á. V. terézvárosi osztálymérnöksége eszközölte. A kísérleten jelen voltak a Déli Vasut és a cs. k. szab. Kassa-Oderbergi vasut képviselői is, azonkívül fatermelőink közül is számosan, így; Vuk Gyula ur (Vuk M. és fiai czég), Kronberger Zsigmond ur (Kronberger Mór és fiai czég), a Fakereskedelmi részvénytársaság képviselőjében Bock M. ur stb. A kísérlet eredményei bizonyoságot tettek arról, hogy a Rothschild-féle kapcsok a talpfatermelés nélkülözhetetlen segédeszközeivé váltak.

A kísérletek odairányultak, vajjon lehet-e régi, száraz talpfákat, melyek nagy repedésük folytán pályaczelokra ugyszólván használhatatlanokká váltak, a Hercz-féle préssel való összeszorítás és utána a fent említett kapocsnak beillesztésével ismét használhatókká tenni. E célra nagyobb számú kiselejtezett régi talpfa használtatott fel.

A szakemberekből álló társaság előtt a vasuti munkások a talpfákat a fenntebbi módon összeszorították, az összeszorult repedések átfoglalására a kapcsokat az illető helyekre bevették.

Ez egyszerű eljárás során kiderült, hogy a repedések a kapcsok erős összefoglalási képessége folytán teljesen eltűntek és a talpfák pályaczelokra újból használhatókká váltak.

Mig a régebbi kapcsoknál előfordult, hogy a kapcsokkal ellátott talpfák egy része ismét előbbi repedéses állapotába ment szét, addig a mostani kísérlet alkalmával a kapcsok beverése után egyetlen talpfa sem változott meg, s megmaradt abban az összeréselt állapotban, amelyben ez a préselés tartalma alatt volt. Egyes talpfánál előfordult, hogy a repedés oly ellenállást tanúsított, hogy azt 6—8 embernek kellett összehuzni, míg a repedés eltűnt, mindazonáltal a megfelelő (5-ös számú) kapcsok ezt a nagy feszítő erőt is fogva tartották s a talpfák összehuzva maradtak. Tudvalevőleg a talpfa a földbe téve már nem repedhet, tehát ha ily talpfákat a M. Á. V. használat előtt megkapcsol, úgy azok céljuknak teljesen megfelelnek.

E kísérlet eredményének jelentékeny voltát éppen ma nem szabad szem elől téveszteni, amikor az erdők folytonos áremelkedése mellett a talpfák ára nemcsak hogy hihetetlen magasságra fog felszökni, hanem a tölgytalpfák száma is évről-évre kevesbedni fog s így a M. Á. V.-nak is egyrészt érdeke, hogy a termelők minél több fát használhassanak fel a talpfákra, a kész talpfákból kikerülő selejtet minél inkább a minimumra redukálhassák, másrészt pedig, hogy azokat a talpfákat, melyek a M. Á. V. tulajdonában váltak selejtesekké, ily módon ismét használhatókká tehesék s ezáltal ugyyszólván az enyészettől megmentésük.

A *seprőjenezster* (*Spartium scoparium* L.) hasznát s jelentőségét kevés erdőgazdaságban méltányolják kellőképpen, minek oka főképpen az ósdi sablonokban keresendő, melyek az okszerű erdőgazdaság modern céljaival gyakran összeütközésbe jutnak.

Az *Österreichische Forst- und Jagdzeitung* f. évi 6-ik számában is rámutatnak erre a hasznos cserjére, mely különösen a kiélt, kopár területek betelepítésére — mint előkészítő eszköz — a későbbi erdősitések sikerének biztosítása céljából igen jó szolgálatokat tesz, mert a talajt védi s javítja és a közbe ültetendő csemetéket is védelemben részesíti; e mellett némi hasznot is nyújt, mert a vad táplálásán kívül seprőkészítésre is alkalmazható.

Legcélyszerűbben vetés útján telepíthető. Magva lassan s egyenlőtlenül csirázik, amiért is a magnak későn és egyenlőtlenül való kelése e cserje telepítésétől még ne riaszson el senkit sem. Ha talajvédelmül, illetőleg a később létesítendő erdősitések védel-

méül telepítendő é cserje, úgy tulsürün nem szabad azt vetni, nehogy a telepítendő csemetéket később elnyomja s azoktól a talajnedvességet is tulságosan elvonja. Utóbbi tekintetben különösen a luczfenyő érzékeny, miért is ezt nem, hanem csakis fekete és erdei fenyő, ákác stb. csemetét kell a jeneszter alá telepíteni.

Ott hol sok az üregi nyúl, az előbb említett czélra jenesztert ne telepítsünk, mert tönkre teszik a közbe ültetett csemetéket is.

A vad ápolása tekintetében is igen jó szolgálatot tesz a jeneszter, amennyiben nemcsak menedék és buvóhelyet nyújt a vadnak, de ezenkívül táplálékul is szolgál a nyulnak, őznek és szarvasnak; minélfogva remizek telepítésére más cserjékkel és fánemekkel elegeesen igen jól használható. *Cserny Gy.*

Halálozások. *Bielek* István ny. főerdész (Kassa) és *Lehoczky* Aladár m. k. főerdész (Ungvár) az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagjai, továbbá *Cseh* Bertalan urad. erdőmester (Malomvíz, Hunyad m.), *Lányi* Ernő m. k. főerdész (Maluzsina, Liptó m.) és *Rozinszky* László vállalkozó (Demsus, Hunyad m.) az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagjai elhunytak. *Béke hamvaikra!*

